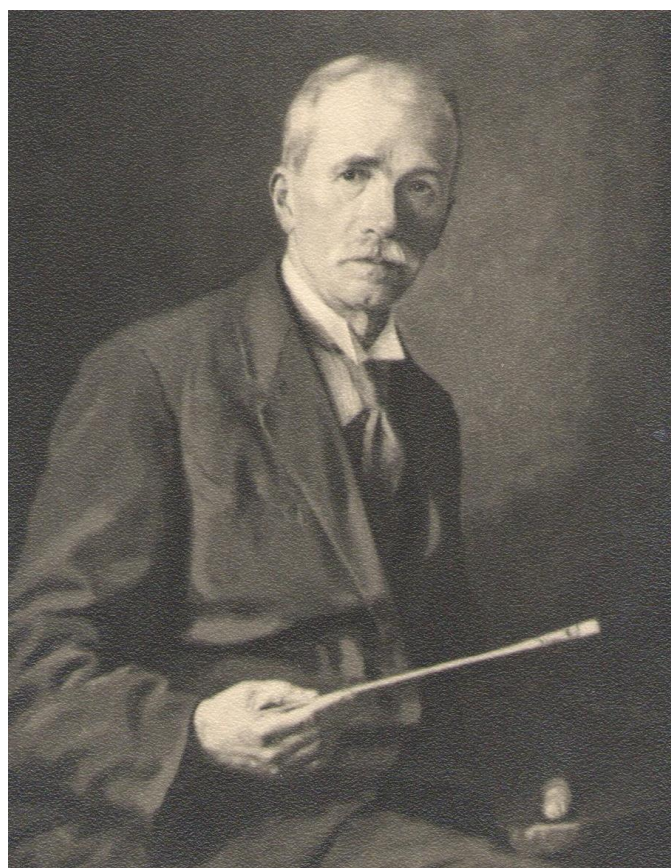

Znáte to jméno?

Výročí regionálních osobností na

květen 2017

Jan Paroubek

Městská knihovna Boženy Němcové Domažlice

Baarová, Hančí - spisovatelka

* 16. 06. 1910 - Klenčí pod Čerchovem (okr. Domažlice)

+ 18. 05. 1947 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha

Literatura: Kunc, J.: Kdy zemřeli, s. 8. P., SK ČSSR 1962., Chodská povídkářka. Pravda, 1987, 8. 5., č. 106, příloha, s. 8., Holý, J. P.: Vlastní bádání. Rkp., Hana, O.: Vlastní bádání na matričním úřadě Praha 1. Rukopis., Hana, O.: Doplňky Kalendária 2002. Strojopis.

Anotace: Prozaička 30. a 40. let 20. století. Autorka románů Na sluneční straně (1943, 1946) a Chodská romance (1941). Otec Martin Baar a matka Marie, rozená Hostreiterová. Dne 2. června 1941 byla v Praze Smíchově oddána s Bohumilem Šafránkem, kancelářským oficiálem zemského úřadu (nar. 24. 9. 1910 ve Stradonicích, okr. Beroun. Otec Klement Šafránek a matka Emilie, rozená Výšková). Jaroslava Štěpánková (znalkyně Baarova díla) si matně vzpomíná, že byla několikrát u ní ve Kdyni. Další pamětnice p. Z. Medková (Holubová) měla její dopisy. Dle ní byla dlouho vězněna za 2. světové války, podle dalších zdrojů byla vyšetřována a vězněna i po 2. světové válce. Prý se znala dobře se spisovatelem Karlem Čapkem. V Lidových novinách na pokračování vyšly dvě její práce Biskup a Od pramene. Po roce 1945 začala vycházet, rovněž na pokračování, práce Po pěšinkách rodného kraje - nedokončeno. (Datum narození se liší u různých pramenů - 13. 1. 1910, rok 1917...). Datum 16. 6. 1910 převzat z matriky oddaných v Praze, uložené na matričním úřadě ve Vodičkově ul., Praha 1., datum narození 1917 uvedeno v databázi Autority Národní knihovny. - 70. výr. úmrtí

Bartoš, František Michálek, prof., PhDr. - historik

* 05. 04. 1889 - Rychnov nad Kněžnou (okr. Rychnov nad Kněžnou)

+ 12. 05. 1972 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Mladá Boleslav, Praha, Brno, Domažlice

Literatura: Holý, J. P.: Vzpomínka na obránce Jana Husa F. Bartoše. Dom. deník, 11, 2002, 20. 5., č. 116, s. 26., Internetové stránky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně.

Anotace: Po středoškolských studiích v Mladé Boleslavi a Praze absolvoval historii na pražské filozofické fakultě a ve Freiburgu i. Breisgau. Poté působil jako asistent v knihovně Národního muzea a jako středoškolský profesor dějepisu a zeměpisu. V roce 1922 se habilitoval na Husově teologické fakultě, řádným profesorem se stal roku 1931 a působil na ní až do svého penzionování v roce 1960. Vědecký zájem soustředil k dějinám husitství a Jednoty bratrské, ve svém díle navazoval na výklad českých dějin F. Palackého a T. G. Masaryka. Hájil význam husitství, které chápal jako vrchol starších českých dějin. Z publikační činnosti zmiňme například Čechy v době Husově (1947) a Husitská revoluce 1-2 (1965-1966). Mnohokrát navštívil Domažlice, kde studoval materiály v městském archivu. Do oblasti jeho zájmu také patřila osobnost domažlického rodáka Jana Roha. - 45. výr. úmrtí

Bittner, Bartoloměj - novinář

* 12. 07. 1861 - Milavče (okr. Domažlice)

+ 02. 05. 1912 - Chicago (USA)

Místa působení: Milavče, Domažlice, New York (USA), Chicago (USA)

Literatura: (jph): Uznáván doma i za mořem. Pravda, roč. 68, 1987, 28. 02., č. 49, příloha, s. 8., Knihovna Muzea Chodska., Internetové stránky chicagské knihovny Newberry, projekt monitoringu cizojazyčných tiskovin (anglicky).

Anotace: Narozen v Milavčích u Domažlic, kde i vychodil obecnou školu. Absolvoval gymnázium v Domažlicích a poté se nechal zapsat do kněžského semináře v Linci, kde však setrval pouze několik měsíců. Podobně dopadl i při studiu práv v Praze, která ho také nezaujala. Na jaře roku 1884 odešel do Spojených států amerických, kde se později proslavil díky činnosti v česko-amerických periodících. Jako novinář působil například v Hlasu lidu, Svornosti nebo Duchu času. Mezi roky 1893 až 1905 vydával v Chicagu vlastní noviny s názvem Šotek, což byl volnomyšlenkářský, humoristický a satirický týdeník. Věnoval se také psaní knih, k 300. výročí narození Jana Ámose Komenského napsal jeho biografii. Zemřel náhle v prvních dnech května roku 1912, podle zprávy koronera bylo příčinou smrti selhání srdce. - 105. výr. úmrtí

Čadek, Jaroslav - předseda Československé národní rady americké

* 29. 11. 1922 - Domažlice (okr. Domažlice)

+ 15. 05. 1977 - Los Angeles (USA)

Místa působení: Domažlice, Los Angeles (USA)

Literatura: Kartotéka osobností SVK Plzeň 32A 3629-2, 3., Pejskar, J.: Poslední pocta: Památník na zemřelé československé exulanty 1948-1989. Sv. 2, 3. Baltimore, Rosedale Printing Company 1989.

Anotace: Po komunistickém převratu v roce 1948 emigroval do USA. Pracoval v krajan-ských spolcích, např. ve Společnosti pro vědy a umění nebo v Sokole. Také působil jako předseda Československé národní rady americké. - 40. výr. úmrtí

Danihelka, František, pplk. - hudebník

* 17. 05. 1947 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Poběžovice, Domažlice, Zbraslav

Literatura: Svačina, R.: Dudáci a dudácké muziky na Chodsku., VI. životopis., (vor): Mladý padesátník František Danihelka. Domažlický deník, 6, 1997, 29. 07., č. 175, s. 13.

Anotace: Vyrůstal v Klenčí, kde jako chlapec vstoupil do klenečského národopisného souboru, kde dosáhl úspěchů jako vypravěč chodských poudaček. U dudáka Bohumila Krause získal základy hry na dudy. V roce 1972 se stal důstojníkem Pohraniční stráže a v Poběžovicích založil dudáckou muziku PS, která vystupovala na četných národopisných slavnostech v celé republice. Pravidelně vystupoval jako dudák i vypravěč na Chodských slavnostech. V profesní kariéře dosáhl hodnosti podplukovníka a funkce šéfa kultury PS. Dálkově vystudoval FF Univerzity Karlovy, obor teorie kultury. V roce 1992 odešel do civilu a stal se učitelem na ZŠ ve Zbraslavi. V roce 2002 odešel do důchodu. Se souborem PS absolvoval přes 300 vystoupení. Jeho muzice bylo v roce 1975 uděleno uznání ministra kultury. - 70. výr. narození

Faschingbauer, Pavel - přednosta okresního úřadu

* 27. 05. 1937 - Dobřany (okr. Plzeň-jih)

Místa působení: Horšovský Týn, Hostouň, Blížejov, Domažlice

Literatura: Nové Domažlicko, 40, 1990, č. 11, s. 1., Hrubý, J.: Rozhovor s přednostou. Domažlicko, 4, 1994, 2. 6., č. 22, s. 1, 4, 5., Vorlíček, J.: Pětašedesátiny sportovce Pavla Faschingbauera. Dom. deník, 11, 2002, 25. 5., č. 121, s. 18., Kdo byl kdo v české atletice. Edice atletika, s. 37. Praha, Olympia 2004.

Anotace: Rodiče žili v Horšovském Týně. Po maturitě na domažlickém gymnáziu vystudoval PF v Plzni. Po studiu začal učit v Hostouni, pak v Domažlicích, v r. 1970 přeložen do Blížejova, o rok později kvůli politickým názorům propuštěn. Nastoupil v Melioračním družstvu v H. Týně jako dělník, později pracoval jako mistr a stavbyvedoucí. Od 1. 2. 1990 učil v ZŠ Komenského 17. Od 28. 2. 1990 místopředsedou ONV pro oblast školství, kultury a sociálních věcí. Od 25. 11. 1990 přednostou Okresního úřadu. Deset let reprezentoval ČSSR v lehké atletice, 2 roky působil jako trenér družstva žen ČSSR v basketbalu. Bratr Petra Faschingbauera. - 80. výr. narození

Fiala, Jaromír, PhDr. - hudební pedagog

* 30. 12. 1892 - Postoloprty (okr. Louny)
+ 15. 05. 1967 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha, Domažlice

Literatura: (šp): Nedožití devadesátiny. Pravda, 63, 1982, 30. 12, č. 309, s. 5., Kunc, K.: Kdy zemřeli...? P., SK ČSR 1970., (red): PhDr. Jaromír Fiala. Domažlický deník, 6, 1997, 15. 05., č. 112, s. 11., Internetová encyklopedie Wikipedia, heslo Jaromír Fiala.

Anotace: Středoškolský profesor, školní inspektor a autor odborných publikací. V Domažlicích působil na místním gymnáziu a také jako sbormistr pěveckého sboru Čerchovan. Při sběru materiálů pro svou odbornou činnost spolupracoval s hudebním skladatelem a etnografem Jindřichem Jindřichem. - 50. výr. úmrtí

Gabriel, Ferdinand st. - sbormistr

* 25. 04. 1886 - Koloveč (okr. Domažlice)
+ 13. 05. 1972 - Koloveč (okr. Domažlice)

Místa působení: Koloveč

Literatura: Špelda, A.: Hudební místopis Domažlicka, s. 85. Plzeň, KKS 1977.

Anotace: Otec Ferdinanda a Vojtěcha. Od roku 1913 ředitelem kůru. Hrál na řadu nástrojů, zřídil si vlastní kapelu. Působil jako velmi dobrý učitel hudby, byl sbormistrem zpěváckého spolku v Kolovči. - 45. výr. úmrtí

Hana, Otomar - vlastivědný badatel

* 29. 05. 1927 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 08. 08. 2006 - Plzeň (okr. Plzeň-město)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Písemné podklady p. Hany., Antoš, S.: O. Hana začal publikovat zasvěcené články až v Domažlických novinách. Domažlický deník, roč. 8, 1999, 13. 12., č. 290, s. 24., Hana, O.: Domažlický starosta Petr Hana velmi přispěl k rozvoji města. Domažlický deník, roč. 10, 2001, 28. 06., č. 150, s. 19., Holý, J. P.: Pětasedmdesátiny Otomara Hany. Domažlický deník, roč. 11, 2002, 27. 05., č. 122, s. 24., Hanuš, M.: O síle, která nutí archivovat a publikovat. Domažlicko, roč. 13, 2003, 21. 05., č. 20, s. 5., fot., Antoš, S.: Rozloučení s panem Otomarem Hanou. Domažlický zpravodaj, roč. 28, 2006, č. 9, s. 11., Holý, J. P.: Nedožitá osmdesátiny domažlického historika. Domažlický zpravodaj, roč. 29, 2007, č. 5, s. 18.

Anotace: Abiturient domažlického reálného gymnázia v roce 1946. V roce 1947 odešel na českobudějovickou Katolickou bohosloveckou fakultu. Studia nedokončil, byl zatčen, uvězněn. Po propuštění pracoval jako ekonom. Od roku 1955 působil jako výpomocný varhaník domažlického kostela a v roce 1975 byl jmenován ředitelem kůru arciděkanského kostela Narození Panny Marie. Člen pěveckého sboru Čerchovan. Zabýval se regionální historií se zaměřením na církevní objekty a osobnosti. Autor publikace Dějiny kostelů a kaplí domažlické farnosti (1991), která vyšla též v němčině. Autor četných příspěvků do regionálního tisku. Spolupracovník domažlické knihovny v oblasti regionálních dějin. Žil v Domažlicích, po krátké nemoci zemřel v plzeňské nemocnici. Pohřben byl 17. srpna na domažlickém hřbitově do rodinného hrobu. - 90. výr. narození

Hofmann, Jiří - řídící učitel

* 06. 05. 1812 - Milavče (okr. Domažlice)
+ 23. 04. 1893 - Kout na Šumavě (okr. Domažlice)

Místa působení: Kdyně, Stanětice, Loučim

Literatura: Holý, J. P.: Hofmann - kantor a osmačtyřicátník. Dom. deník, 11, 2002, 23. 5., č. 119, s. 16.

Anotace: Ve své trilogii Paní komisarka, Osmačtyřicátníci a Lůsy zmiňuje J. Š. Baar postavu učitele a hudebníka J. Hofmanna. Narodil se jako syn milavečského sedláka, který také zastával úřad starosty. Po studiích v Blížejově a Domažlicích absolvoval německý a český učitelský kurs v Plzni a pražskou učitelskou přípravku. Po složení podučitelských zkoušek dostal místo ve Staněticích, později v Loučimi. V roce 1845 již působil jako učitel ve Kdyni, kde si získal uznání i jako hudebník. Roku 1872 byl jmenován řídícím učitelem. Za své vlastenecké chování v r. 1848 a v době Bachova absolutismu byl několikrát vyšetřován a trestán. S manželi Němcovými se spřátelil brzy po jejich příchodu do Domažlic a prostřednictvím nich pak navázali kontakt s Karlem Havlíčkem Borovským. Zemřel u dcery v Koutě na Šumavě, pochován na kdyňském hřbitově. - 205. výr. narození

Horn, Karel - mechanik

* 10. 05. 1922 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 10. 03. 1944 - Buchenwald (Německo)

Místa působení: Norimberk (Německo), Buchenwald (Německo)

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949.

Anotace: Mechanik, zatčen v srpnu 1943 v Norimberku. Zahynul v nacistickém koncentračním táboře Buchenwald. - 95. výr. narození

Hostáň, Jan - učitel

* 02. 06. 1898 - Brzice (okr. Náchod)
+ 16. 05. 1982 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Chodsko, Havlovice, Praha

Literatura: Holý, J. P.: Chodsko v díle básníka Hostáně. Dom. deník, 12, 2003, 21. 6., č. 144, s. 18.

Anotace: Autor umělecko-naučných knih, příruček a učebnic. Sestavoval čítanky pro děti, dětem byly určeny i jeho básničky. Za svou pedagogickou činnost jmenován zasloužilým učitelem. V básnické tvorbě pro dospělé tvořil básně věnované Chodsku, které navštěvoval (Sbírka Uvězněná touha). V roce 1966 pobýval na zotavovně ROH Psohlavec u Havlovic. Sestavil z krátkých básní sbírku Na shledanou, Chodsko! Sběrka zůstala v rukopise.

- 35. výr. úmrtí

Hruška, Karel - odborný publicista

* 29. 12. 1929 - Horní Cerekev (okr. Pelhřimov)
+ 07. 05. 2012

Místa působení: Tachov, Horšovský Týn

Literatura: Vlastní životopis poskytnutý MěkBN., Balcar, B.: Za badatelem Karlem Hruškou. Nové Domažlicko, 5, 11. 12. 2012, č. 50, s. 8.

Anotace: Absolvent Lesnické školy v Domažlicích a poté dálkového studia na Střední lesnické technické škole Písek. Pracoval ve venkovním lesnickém provozu, dále jako ekonom Lesního závodu Tachov a Horšovský Týn. Tři roky činný také ve funkci kontrolora Západočeských státních lesů a taktéž 3 roky ve funkci vedoucího okresní statistiky v Tachově. Badatelské práce v oblasti historie okupace Chodska nacistickým Německem. Shromáždil kompletní dokumentaci ke všem památníkům na území domažlického okresu. Část jeho bádání uvedena ve III. díle sborníku Chodsko ve stínu hákového kříže (2009).

- 5. výr. úmrtí

Huspek, Zdeněk - autor novinových článků

* 15. 05. 1947 - Cheb (okr. Cheb)

Místa působení: Domažlice

Literatura: PNP-LA.

Anotace: Narozen v květnu roku 1947 v Chebu. Prozaik publikující časopisecky a dopisovatel do regionálního tisku. Původním povoláním metodik pro práci s mládeží.

- 70. výr. narození

Jensen-Rádlová, Marie - bohemistka

* 07. 05. 1902 - Kanice (okr. Domažlice)

+ 09. 06. 1989 - Lund (Švédsko)

Místa působení: Lund (Švédsko)

Literatura: Domažlický zpravodaj, 16, 1989, listopad. Pravda (Plzeň), 14. 10. 1989, příloha, s. 8., Hana, O.: Vzpomínka na Marii Jensen-Rádlovou. Dom. deník, 8, 1999, 10. 6., č. 134, s. 15., Hana, O.: Výročí profesorky Marie Jensen-Rádlové. Dom. deník, 11, 2002, 6. 5., č. 105, s. 25.

Anotace: Absolventka domažlického gymnázia, maturovala roku 1921. Na vysoké škole studovala češtinu a francouzštinu. Manžel JUDr. Václav Polívka, ministerský rada, zemřel v r. 1941 a ona sama se se synem Václavem po 2. světové válce přestěhovala do Švédska. Působila jako profesorka českého jazyka na univerzitě v Lundu, kde založila speciální kabinet českého jazyka a literatury. Zasloužila se o budování Slovanského institutu lundské univerzity, organizovala setkání Čechů žijících ve Švédsku. Překládala z němčiny, angličtiny a francouzštiny. Do švédštiny překládala Vl. Vančuru, I. Herrmanna, K. Čapka. Dcera Františka Rádla, neteř mykologa V. Melzera, druhá sestřenice O. Hany.

- 115. výr. narození

Jiřincová, Ludmila - malířka

* 09. 05. 1912 - Praha-Karlín (okr. Hlavní město Praha)

+ 22. 01. 1994 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha, Pec pod Čerchovem

Literatura: Hlaváček, L.: Ludmila Jiřincová. P., Odeon 1991. 188 s., Hák, J.: Chvilka pro tiché zadumání. Pravda, 64, 1983, 14. 9., č. 217, s. 5., Hana, J.: Výstava L. Jiřincové. Domažlický zpravodaj, 17, 1990, č. 9, s. 2-3., Nepil, F.: Výstava L. Jiřincové. Domažlický zpravodaj, 17, 1990, č. 6, s. 3., Ateliér v Peci osiřel. Domažlicko, 4, 1994, 3. 2., č. 5, s. 4., Haas, J.: Ludmila Jiřincová. Domažlické noviny, 3, 1994, 4. 3., č. 9, s. 4., Vorlíček, J.: Ludmila Jiřincová a její otisky na Chodsku. Dom. deník, 8, 1999, 6. 1., č. 4, s. 10., Vorlíček, J.: Ludmila Jiřincová působila na Chodsku. Dom. deník, 11, 2002, 17. 5., č. 114., Vorlíček, J.: Za J. Jindřichem a L. Jiřincovou. Dom. deník, 11, 2002, 2. 7., č. 153, s. 17., Paroubková, J.: Tvůrci a sběratelé exlibris na Domažlicku. Domažlický zpravodaj, 28, 2006, č. 4, s. 14.

Anotace: V letech 1924-1934 navštěvovala soukromou malířskou školu a léta 1935-1939 strávila na pražské AMU. Roku 1940 se stala členkou SČUG Hollar, v roce 1982 byla jmenována zasloužilou umělkyní. Patří k výrazným osobnostem českého umění a v oblasti knižní ilustrace k osobnostem předním. Její dílo se odvíjí plynule od 30. let až do konce jejího života. Typická je pro ni lyrická tvorba zaměřená na ženskou postavu a přírodní motivy (stromy, květiny). V její exlibristické tvorbě převažuje lept a litografie. Soupis jejich exlibris, vyhledávaných sběrateli, uspořádal v roce 1987 A. Rybička. Vytvořila jich přes 400. Část roku trávila a pracovala v Peci pod Čerchovem, kde žila v domě, který postavil Jaroslav Špillar a později patřil Karlu Špillarovi. Na návštěvu k ní jezdil František Nepil. Dne 5. 7. 2002 jí byla v Peci odhalena pamětní deska. - 105. výr. narození

Jmenování prezidenta USA Franklina Delano Roosevelta in memoriam čestným občanem Domažlic

- 11. 05. 1947 - Domažlice (okr. Domažlice)

Literatura: Hana, O.: Čestní občané města Domažlic. Domažlický deník, roč. 7, 1998, 25. 11., č. 276, s. 14., Internetová encyklopedie Wikipedia, heslo Franklin Delano Roosevelt.

Anotace: Čestné občanství vedení města nejčastěji udělovalo za významné počiny v oblasti veřejného života nebo za propagaci regionu. Od druhé poloviny 19. století do dnešních dnů bylo městem Domažlice takto vyznamenáno několik desítek osobností. Jednou z nich byl i Franklin Delano Roosevelt, americký politik a 32. prezident USA. Během 2. světové války byl nejvyšším představitelem mocnosti, která rozhodujícím způsobem přispěla k osvobození západních Čech od nacismu, americká armáda osvobodila mj. také Domažlice. Jemu bylo čestné občanství uděleno in memoriam v květnu roku 1947.

- 70. výr. události

Klug, Martin - strojní zámečnick

* 21. 05. 1897 - Draženov (okr. Domažlice)
+ 18. 04. 1943 - Klatovy (okr. Klatovy)

Místa působení: Domažlicko

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949., Matriční záznam o narození na internetových stránkách projektu Porta fontium., Internetová databáze Evidence válečných hrobů na stránkách Ministerstva obrany ČR.

Anotace: Narozen v Draženově u Domažlic, v domě čp. 50. Syn Josefa Kluga, místního cestáře a Marie Benešové. Pracoval jako strojní zámečnick. Zatčen 4. dubna 1943, umučen na oddělení gestapa v Klatovech o 2 týdny později. - 120. výr. narození

Kocourek, František, PhDr. - reportér

* 14. 09. 1901 - Praha (okr. Hlavní město Praha)
+ 13. 05. 1942 - Osvětim (Polsko)

Místa působení: Praha, Domažlice, Terezín (okr. Litoměřice), Osvětim (Polsko)

Literatura: Život za pravdu. Domažlice, Svaz bojovníků za svobodu 1949, s. 84., Vorlíček, J.: Statečný novinář Franta Kocourek. Domažlický deník, roč. 10, 2001, 25. 09., č. 223, s. 12.

Anotace: Český prozaik a reportér Československého rozhlasu. Domažlice poprvé navštívil na pozvání Josefa Hofmanna v roce 1939, kdy 12. srpna zahajoval výstavu malíře Františka Michla. O den později se zúčastnil i kázání Msgre. B. Staška o památné Vavřinecké pouti. Do svého zatčení byl v Domažlicích celkem sedmkrát. Sešel se s JUDr. A. Žlábkem, přivázel zprávy od nadporučíka Oldřicha Fictuma, rodáka z Kouta na Šumavě, který v té době pracoval jako zbrojír v brněnské zbrojovce. V Domažlicích dr. Kocourek dostával zprávy od některých členů kriminální policie. Jeho poslední domažlická návštěva nese datum 9. března 1941. Dne 22. června 1941 byl ve východních Čechách gestapem zatčen a dopraven na Pankrác. Později byl přesunut do Terezína a odtud po půl roce do Osvětimi, kde byl umučen. - 75. výr. úmrtí

Kočandrlle, Josef - předseda pobočky Jednoty pošumavské

* 17. 05. 1882 - Lobzy (okr. Plzeň-město)
+ 16. 11. 1955 - Horšovský Týn (okr. Domažlice)

Místa působení: Volary, Kubova Huť, Horšovský Týn

Literatura: Gryc, S., Kuneš, V., Thomayer, L.: Žili v Horšovském Týně, s. 51. Město H. Týn 2002.

Anotace: Narodil se 17. května 1882 v Lobzích u Plzně. Po studiích odešel jako praktikant státních drah do šumavského městečka Volary, krátce nato působí jako přednosta nejvýše položené železniční stanice v Čechách Kubovy Hutě. První světovou válku prodělal jako poddůstojník rakouské armády na Balkáně a v severní Itálii. Brzy po vzniku Československé republiky přišel do Horšovského Týna, kde působil v úřadě přednosta stanice až do svého penzionování v roce 1938. Zde se také podruhé oženil s dcerou okresního školního inspektora Virginii Zischkovou. Po příchodu do města se hned zapojil do společenského a politického dění v české menšině. Stal se spoluzakladatelem a předsedou místní pobočky Jednoty pošumavské. O násilném odtržení českého pohraničí v září roku 1938 zůstal jako jeden z mála Čechů ve městě. Na jaře 1939 byl jako "nebezpečný Čech" zatčen a vězněn v celách gestapa v Karlových Varech. Po šesti měsících vazby byl ze zdravotních důvodů a na přímluvu knížete Trauttmansdorffa propuštěn na podmínku, do konce války však zůstal pod policejním dozorem. Dne 5. května 1945, hned po osvobození města, byl americkou vojenskou správou jmenován předsedou Revolučního národního výboru a tento akt byl několik dnů poté schválen na 1. zasedání i českou menšinou ve městě. Tuto nelehkou funkci však vykonával pouze několik dnů. Těživý zdravotní stav a zejména neustálé osočování z přílišné loajality k Němcům (vystavování dokladů antifašistům) jej donutilo k rezignaci. Zemřel po dlouhé a těžké nemoci 16. listopadu 1955. - 135. výr. narození

Kolář, Arnošt - kaplan

* 07. 10. 1879 - Mlýnek (okr. Jindřichův Hradec)
+ 01. 05. 1962 - Jindřichův Hradec (okr. Jindřichův Hradec)

Místa působení: Trhanov

Literatura: Svačina, R.: Jeden z prvních propagátorů dudácké muziky u nás. Domažlické noviny, 3, 1994, 4. 2., č. 5, s. 4., Holý, J. P.: Vzpomínka na národopisce. Dom. deník, 11, 2002, 17. 5., č. 114, s. 20.

Anotace: Do Trhanova přišel v roce 1904 jako kaplan a působil zde do roku 1912. S řídicím učitelem Janem Martínkem založil hudební národopisný soubor. Roku 1939 vydal spolu s Karlem Echtnerem "Jedenáct chodských písní" v úpravě pro dudáckou kapelu. Seznámil se se všemi významnými dudáky na Chodsku. Na odpočinek se vrátil do rodného mlýna ve Mlýnku, sestavil dudácký soubor a vystupoval s ním, mimo jiné i v českobudějovickém rozhlase. Pozn.: Údaj o místě úmrtí převzat z internetového materiálu Výročí reg. osobností Jihočeského kraje. - 55. výr. úmrtí

Koptík, Jan, Ing. arch. - architekt

- * 11. 05. 1928 - Domažlice
- + 12. 05. 2007 – Domažlice

Místa působení: Domažlice, Plzeň

Literatura: Kalendárium osobností západních Čech na rok 2003, s. 84. Plzeň, SVK 2002., Antoš, S.: Zemřel ing. arch. Jan Koptík. Domažlický zpravodaj, 29, 2007, č. 6, s. 6.

Anotace: Zakladatel Společnosti pro kašnu, jejíž přispěním se vrátila kašna na domažlické náměstí. Byl i autorem projektu tohoto kamenického díla, které bylo vlastně kopií původní kašny z roku 1838. Poslední aktivitou byla snaha opravit obraz Panny Marie ve výklenku domažlické věže. - 10. výr. úmrtí

Krča, Lev - architekt

- * 25. 05. 1902 - Velká Bíteš (okr. Žďár nad Sázavou)
- + 26. 04. 1945 - Velká Bíteš (okr. Žďár nad Sázavou)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Toman, P.: Nový slovník čsl. výtvarných umělců, 1, s. 561. P., R. Ryšavý 1947., Paroubková, J.: Vzpomínka na partyzána Tygra. Dom. deník, 1, 1994, 25. 5., č. 10., Holý, J. P.: Krátký život tvůrce domažlické sokolovny. Dom. deník, 9, 2000, 3. 8., č. 179, s. 16., Kalendárium osobností západních Čech na rok 2002, s. 77. Plzeň, SVK 2001.

Anotace: Žák Akademie výtvarných umění, specializoval se na projekty stadionů, tělocvičen a rekreačních táborů. Na výstavě moderní architektury měl projekt sokolovny v Domažlicích, za který získal cenu. Vypracoval také návrh na tělovýchovné středisko za Střelnicí. V době 2. světové války se zapojil do protinacistického odboje. Byl spojku časopisu V boj, spolupracoval s bývalým důstojníkem domažlických dělostřelců Karlem Štainerem-Veselým v PVVZ (Petiční výbor - Věrní zůstaneme). Přechovával osoby stíhané gestapem. Nakonec se stal členem velitelství Rady tří. Spolu s Karlem Štainerem-Veselým stál u zrodu domažlické odbojové skupiny Niva. Zemřel zasažen při náletu. Pozn.: Kalendárium osobností západních Čech na rok 2002 uvádí datum a místo úmrtí 29. 4. 1945 Ostrovančice. - 115. výr. narození

Krs, Bohumil - malíř

* 23. 06. 1890 - Plzeň (okr. Plzeň-město)

+ 17. 05. 1962 - Plzeň (okr. Plzeň-město)

Místa působení: Olomouc, Přerov, Brno, Bratislava (Slovensko)

Literatura: Toman, P.: Nový slovník čsl. výtvarných umělců. 1, s. 572. P., R. Ryšavý 1947., Langhammer, J.: Tvůrci exlibris v západočeské oblasti, s. 13. Plzeň, SVK 1998, Holý, J. P.: Krs se inspiroval Chodskem. Dom. deník, 11, 2002, 19. 7., č. 166, s. 18., Holý, J. P.: Krs se inspiroval Chodskem. Dom. deník, 11, 2002, 30. 7., č. 175, s. 16., Losenický, Bronislav: Před čtyřiceti lety odešel Bohumil Krs. Dom. deník, 11, 2002, 8. 8., č. 183, s. 19., Losenický, Bronislav: Kreslířská výpověď válečného deníku malíře Bohumila Krse. Západočeský historický sborník. Plzeň, 2001, č. 7, s. 279-296.

Anotace: Maturoval v roce 1911 na plzeňském gymnáziu. Žák umělecko-průmyslové školy v Praze (prof. Hofbauer, K. Špillar, F. Kysela), kterou ukončil roku 1914. Po vypuknutí 1. světové války narukoval k plzeňským Pětatřicátníkům a odjel na ruskou frontu, kde byl vážně zraněn a později přišel o nohu. Pokračoval ve studiu u F. Kysely a Brunnera a od roku 1919 na Karlově univerzitě a Vysokém učení technickém v Praze. Počínaje rokem 1922 se stává profesorem kreslení v Olomouci, později v Přerově, ve Znojmě, v Brně a v Plzni. Studoval japonské a domácí lidové umění. Ilustroval Chodské pohádky - 4 svazky (1916, 1918, 1928, 1932), Chyši pod horami B. Němcové a Přemyslův pluh J. F. Hrušky. Vytvořil divadelní výpravy pro 18 představení v Olomouci a v Plzni a plakáty pro kulturní a společenské akce. Kreslil krajiny a ženské akty pastelem a akvarelem. Z grafických technik využíval barevnou litografii. Vytvořil celkem 30 exlibris, reprodukovanych převážně zinkografií a částečně litografií. Figurální a architektonické motivy exlibris jsou často doplněny ornamentem. - 55. výr. úmrtí

Krumlovský, Jiří - autor latinských veršů

* Domažlice (okr. Domažlice)

+ 10. 05. 1622 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha, Pardubice, Nymburk

Literatura: Rukověť humanistického básnictví. 3, s. 95. P., Academia 1969.

Anotace: Správce škol v Praze a Pardubicích. Rektor školy v Horšovském Týně, od roku 1617 působí v Nymburku. V roce 1609 získal titul bakaláře. Mezi léty 1620-22 byl jedním ze školních inspektorů. - 395. výr. úmrtí

Kurt, Wilhelm - ředitel živnostenské školy

* 26. 05. 1862 - Adamov (okr. České Budějovice)
+ 17. 04. 1950 - Waldmünchen (Německo)

Místa působení: Karlovy Vary, Staňkov, Horšovský Týn, Pivoň, Poběžovice

Literatura: Holý, J. P.: Wilhelm Kurt - mineralog, geolog, vlastivědec. Zpravodaj města H. Týn, 2002, č. 1, s. 6., Holý, J. P.: Geolog, vlastivědec a učitel. Dom. deník, 11, 2002, 3. 1., s. 16.

Anotace: Chlapec z početné rodiny rolníka Johanna Kurta vystudoval reálku a učitelský ústav v Českých Budějovicích. Po krátkém působení v jižních Čechách se v roce 1886 dostal na Domažlicko a postupně učil na školách ve Staňkově, Horšovském Týně, Pivoni a nejdéle v Poběžovicích, kde založil pokračovací školu. Poběžovické škole věnoval i rozsáhlou geologicko-mineralogickou sbírku. Zasloužil se o zahájení dolování v Otově a v Mutěnině. Publikoval v německých časopisech. V Českých Budějovicích vydal průvodce Führer durch den Böhmerwald, údajně jednoho z nejlepších průvodců Šumavou. Za své zásluhy byl v době První republiky jmenován vládním radou a ředitelem živnostenské školy v Karlových Varech. V roce 1946 musel odejít do Bavorska. Zemřel a pohřben je ve Waldmünchen. - 155. výr. narození

Lauda, Karel, JUDr. - advokát

* 10. 11. 1895 - Klatovy (okr. Klatovy)
+ 26. 05. 1942 - Osvětim (Polsko)

Místa působení: Kdyně, Terezín (okr. Litoměřice), Osvětim (Polsko)

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949., Internetová databáze Polizeigeängnis Theresienstadt 1940-1945 na stránkách Památníku Terezín.

Anotace: Advokát působící ve Kdyni, zatčen 8. října 1941. Vězněn nacisty v terezínské Malé pevnosti, odkud byl v březnu roku 1942 odtransportován do vyhlazovacího tábora Osvětim. Zde zahynul na konci května téhož roku. Pozn.: Internetová databáze památníku v Terezíně uvádí jako místo narození Kdyni. - 75. výr. úmrtí

Lebeda, Otakar - malíř

* 08. 05. 1877 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

+ 12. 04. 1901 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Chodsko, Klenčí pod Čerchovem, Trhanov, Chodov, Postřekov

Literatura: Toman, P.: Nový slovník československých výtvarných umělců. 2, s. 16. P., Rudolf Ryšavý 1950., Karlíková, L.: O. Lebeda pobýval na Chodsku. Domažlický deník, 1997, 15. 04., č. 88, s. 15., Holý, J. P.: Lebedu uchvátilo Chodsko. Domažlický deník, roč. 12, 2003, 13. 03., č. 61, s. 18.

Anotace: Žák pražské výtvarné akademie v letech 1892-1897. Působil pod vlivem Julia Mařáka. Na Chodsko přijel poprvé v srpnu 1896 a to na popud doktora J. Thomayera, přítele umělců a jejich mecenáše. Usadil se v Trhanově, kde namaloval dva drobné obrazy s pohledem na Trhanov. K. M. Čapek je řadí k nejlepším Lebedovým dílům. Maloval také v Chodově a Klenčí. Podruhé přijel na Chodsko v roce 1900. Pobýval asi často v Postřekově. Zájem o figuru jej sblížil s Jaroslavem Špillarem. V tomto období jej zaujalo veliké a osudové téma. Na poli v okolí Postřekova zabil blesk mladého muže. Na místě si vytvořil řadu studií a v Praze namaloval rozměrný olej. Tvoří je postavy v náznaku chodských krojů v neurčité krajině. Vlevo leží zabitý bleskem, střed tvoří trojice plačící ženy a podpírajících jí mužů. Obraz byl kritizován, ale v mnohém předznamenal brzy se rozvíjející expresionismus. Tento poslední (nedokončený) obraz "Zabit bleskem" jakoby předznamenal konec malíře samotného. V chuchelském lesíku se zastřelil. - 140. výr. narození

Lešický, Ladislav, PhDr. - historik

* 16. 05. 1957 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Klatovy, Cheb, Domažlice

Literatura: Sika, V.: Poezie všedního dne podle Ladislava Lešického. Domažlický deník, 12, 2003, 31. X., č. 255, s. 9, fot., Lešický, L.: S Lešickým navštívíte Zéland. [Rozhovor]. Domažlický deník, 18, 2009, 1. IX., č. 204, s. 1, fot.

Anotace: V letech 1972-76 studuje na Gymnáziu J. Š. Baara v Domažlicích, mezi roky 1976-1981 studentem Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, obor historie-archivnictví. Zaměstnán ve Státním oblastním archivu v Klatovech, Okresním archivu v Chebu. V roce 1996 se vrátil do Domažlic, kde následně pracoval v redakci Domažlického deníku jako fotoreportér. Spoluautor odborné publikace Soupis západočeských urbářů (1993). Zajímá se o pověsti Chodska, je znám i jako cestovatel a autor značného počtu novinových článků. - 60. výr. narození

Nopová, Lída - zpěvačka

* 09. 05. 1947 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Praha

Literatura: Holý, J. P.: Lída Nopová je spjatá s Chodskem. Domažlický deník, roč. 11, 2002, 06. 05., č. 105, s. 25., Holý, J. P.: Domažlická rodačka Lída Nopová. Domažlický zpravodaj, roč. 24, 2002, č. 6., s. 7., Český hudební slovník osob a institucí, heslo Nopová, Lída., Bauerová, H.: Lída Nopová se narodila v Klenčí. Je pyšná, že je Chodka. Plzeňský deník, 2016, 09. 02., č. 33, s. 6, fot.

Anotace: Zpěvu se učila u známé domažlické pěvkyně Boženy Hezké, hru na klavír studovala u Antonína Brejchy na plzeňské konzervatoři (absolvováno v roce 1970). Mezi roky 1973 až 1983 členkou ženského vokálního tria Bezinky, v letech 1979 až 1987 také působila v doprovodném sboru zpěváka Karla Gotta. Dále spolupracovala s Pavlem Bobkem nebo Hanou Zagorovou. Od roku 1987 pedagožkou zpěvu na pražské konzervatoři, v roce 1993 se stává vedoucí oddělení populární hudby. Soukromě nebo na konzervatoři vyučovala zpěváky Davida Kollera, Petra Muka či Radůzu. Pozn.: Článek v Plzeňském deníku ze dne 9. února 2016 uvádí jako místo narození Klenčí pod Čerchovem.

- 70. výr. narození

Nusshardt, Willibald, prof., MUDr. - císařský rada

* 07. 07. 1784 - Horšovský Týn (okr. Domažlice)

+ 30. 05. 1847 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha

Literatura: Zpravodaj H. Týna, 1990, prosinec., (mb): Prof., Dr. Willibald Nusshardt. Domažlicko, 12, 2002, 27. 2., č. 9, s. 5., Gryc, S., Kuneš, V., Thomayer, L.: Žili v Horšovském Týně, s. 35. Město H. Týn 2002.

Anotace: Narodil se v Horšovském Týně jako syn místního ranhojiče Františka Nusshardta. V osmnácti letech získal titul magistr chirurgie a porodnictví na pražské univerzitě, doktorát získal v roce 1812. Od roku 1813 asistentem teoretické medicíny. V roce 1825 se stává primářem Všeobecné nemocnice v Praze. Jako profesor měl veřejné přednášky o významu očkování. Několik let vedl spolu s prof. Krombholzem lazaret pro lidi postižené cholerou. Napsal řadu odborných lékařských publikací. V roce 1836 mu byl udělen titul císařský rada a civilní zlatá čestná medaile za zásluhy. Roku 1843 jmenován generálním ředitelem veškerých pražských nemocničních ústavů. Získal také ruský císařský titul "rytíř Řádu svatého Vladimíra". - 170. výr. úmrtí

Papstmann, Arnošt P. - převor

* 1737 - Vrchlábí (okr. Trutnov)

+ 31. 05. 1832 - Ročov (okr. Louny)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Holý, J. P.: P. Arnošt Papstmann. Domažlický zpravodaj, 19, 1992, č. 11.

Anotace: V letech 1781-1805 byl převorem domažlického kláštera. Je prvním autorem zprávy o kozinovské tradici, včetně zápisu slov Jana Sladkého Koziny před popravou. Zápis vložil do pamětní knihy domažlického kláštera, sestavené na základě starších pramenů roku 1799. Kniha zápisů se nedochovala, text je uveden v Baarově a Teplého knize Klenci, městečko na Chodsku a v Chodské čítance. - 185. výr. úmrtí

Paroubek, Jan - malíř

- * 17. 05. 1877 - Bezděkov (okr. Klatovy)
- + 28. 08. 1962 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Malá encyklopedie výtvarných umělců a architektů západních Čech: 1945-1990, s. 85. Plzeň: Západočeské nakladatelství, 1990., (hs): Zachytil krásu Domažlicka. Pravda, 68, 1987, 22. 5., č. 117, s. 5., Haas, J.: Umělecký odkaz J. Paroubka. Domažlické noviny, 1, 1992, č. 14, s. 8., Malíř a grafik J. Paroubek. Domažlický zpravodaj, 19, 1992, č. 10, s. 1., Nikl, I.: Vzpomínka na malíře J. Paroubka. Klatovsko, 33, 1992, č. 19, s. 5., Haas, J.: Jan Paroubek. In: Výroční zpráva OA Domažlice, s. 48-65. Domažlice, OA 1988., Kudrlička, V.: Kalendárium kulturních osobností Šumavy a Chodska, s. 112. P., MMM 1997., Langhammer, J.: Tvůrci exlibris v západočeské oblasti, s. 6. Plzeň, SVK 1998., Sika, V.: Výstava Jana Paroubka v domažlické Galerii bratří Špillarů. Dom. deník, 11, 2002, 23. 3., č. 70, s. 17., Vorlíček, J.: Výtvarník Jan Paroubek - nejen malíř, ale i otec. Dom. deník, 11, 2002, 10. 4., č. 84, s. 16., Sika, V.: Jan Paroubek - malíř, grafik, kreslíř. Dom. zpravodaj, 24, 2002, č. 4, s. 11-12., Holý, J. P.: Odkaz Jana Paroubka zůstane velkým pokladem Chodska. Dom. deník, 14, 2005, 7. 1., č. 5, s. 12., Paroubková, J.: Tvůrci a sběratelé exlibris na Domažlicku. Domažlický zpravodaj, 28, 2006, č. 5, s. 14., Holý, J. P.: Vzpomínka na Jana Paroubka. Domažlický zpravodaj, 29, 2007, č. 10, s. 14., Sika, V.: Před 55 lety zemřel Jan Paroubek. Domažlický deník, 16, 2007, 04. 09., č. 206, s. 3.

Anotace: Narodil se v Bezděkově, čp. 41 jako syn pivovarského bednáře. Rodina se již v následujícím roce přestěhovala do Domažlic. Studoval gymnázium v Domažlicích, pak učitelský ústav v Praze. Působil jako učitel v Úboči, v Koutě, později jako ředitel měšťanské školy. Malíř autodidakt. Jeho talentu si povšiml J. F. Hruška, který mu navrhl spolupráci na národopisně orientovaných studiích, které by se týkaly chodského ornamentu. Na tvorbě patrný vliv A. Kalvody. Vynikající ilustrátor chodské literatury a grafik. Ilustroval některé pohádky J. F. Hrušky a přispíval kresbami do Českého lidu. V tvorbě nad malbou převažuje kresba tužkou, uhlem a perem. Tvorba zasvěcena Chodsku, podčerchovské přírodě a městu Domažlice. Roku 1926 vychází kniha Starobylé Domažlice, r. 1936 Zasněžené Domažlice. Jeho práce vydala na pohlednicích Minerva v Praze a knihkupec V. Rybařík v Domažlicích. Vytvořil celkem 121 exlibris dřevorytem nebo tištěných ze zinkového štočku. Námětově na nich převládalo Chodsko, domažlická architektura a příroda. Roku 1939 se zúčastnil výstavy Chodsko ve výtvarném umění v pavilonu Myslbek v Praze. Na pozvánce k ní byl otištěn jeho dřevoryt Jan Sladký Kozina, knižní katalog výstavy měl další Paroubkovy dřevorytiny: Chodský hrad a Kozinův pomník na Hrádku. Tvořit v dřevorytu začal pod vlivem sochaře Františka Bílka, který jej v roce 1917 v Domažlicích navštívil. Přátelil se s filozofem, bývalým spolužákem z domažlického gymnázia, Ladislavem Klímou. Byl aktivním členem Sdružení chodského národopisu a kuratoria Městského musea v Domažlicích, jedním ze zakládajících členů Baarovy společnosti. Otec architekta Jaroslava Paroubka a Jiřiny a Vlasty Paroubkových, zeť Jakuba Růžka. Sbírkou jeho exlibris obohacenou o vlastní sběr (celkem 6083 exlibris) věnovala jeho dcera Jiřina v roce 2004 Národnímu muzeu. - 140. výr. narození

Pavlík, Josef, plk. - stíhací pilot

* 18. 05. 1927 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Staňkov, Plzeň, Košice (Slovensko), Praha

Literatura: Kdo je kdo v České republice na přelomu 20. století. P., Agentura Kdo je kdo 1998., 60 let staňkovského letiště. Staňkovsko, 2007, č. 69, s. 5-6, fot., Internetové stránky projektu Paměť národa, heslo Josef Pavlík (1927).

Anotace: Absolvent domažlického gymnázia, krátce se věnoval povolání učitele. Během vojenské základní služby vstoupil do Školy pro důstojníky letectva v záloze, absolvoval výcvik navigátora, radiotelegrafisty, střelce a bombometčíka. V roce 1949 nastoupil pilotní výcvik v letecké vojenské akademii v Hradci Králové a byl vybrán jako stíhač na dnes již legendární S-199 (Me 109). Po absolvování LVA sloužil u 4. stíhacího leteckého pluku v Plzni na Borech, za rok již byl velitelem letky a instruktorem. Na proudové MiG-15 přešel v roce 1954 u 2. stíhacího pluku v Bratislavě. V roce 1958 vystudoval Vojenskou technickou akademii v Brně, poté sloužil u 7. stíhacího leteckého pluku v Košicích a Piešťanech. Jako první u nás pilotoval přepadovou verzi nadzvukového MiG-21. Celkem nalétal na 20 typech letounů více než 3000 hodin. Obdržel titul zasloužilý vojenský letec. Po skončení aktivní služby přešel do Mezirezortní komise pro řízení letového provozu. Dlouholetou činnost ve prospěch českého letectví zakončil v roce 2005 jako výzkumný a vývojový pracovník Ústavu leteckého zdravotnictví v Praze. V roce 2003 dovršil jako jediný 55 let nepřetržitého působení ve službách vojenského letectva a z rohu 35 let létal jako pilot. Důležité jsou jeho i jeho vědecké práce v oblasti psychologie, prostorové orientace za letu, výzkumu letových iluzí. Publikoval 33 prací, odbornou publikaci "Létání podle přístrojů" a beletristická díla "Zákulisí letiště" a "Horký horizont". Pracoval aktivně v Klubu leteckých novinářů, je autorem námětu a spoluscénáristou celovečerního filmu "Pod nohama nebe". V roce 1990 byl zvolen prvním předsedou Svazu letců ČSFR při jeho znovuoobnovení, roku 1996 mu byl udělen titul Čestný předseda Svazu letců ČR, v roce 1998 mu ministr obrany udělil "Záslužný kříž II. třídy". Stál u počátků staňkovského letiště a místního aeroklubu. - 90. výr. narození

Plánková, Marta - poštovní úřednice

* 12. 05. 1907 - Vysoké nad Jizerou (okr. Semily)

+ 20. 10. 1944 - Praha-Pankrác (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Domažlice, Praha-Pankrác

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949., Rejstřík odsouzených k smrti na oddělení II A pankrácké věznice (5. 4. 1943 – 21. 4. 1945) na internetových stránkách Ústavu pro studium totalitních režimů.

Anotace: Domažlická poštovní úřednice, zatčena gestapem 18. července 1944. Popravena v pražské pankrácké věznici v podvečerních hodinách dne 20. října téhož roku. Důvodem popravu byl politický delikt. Pozn.: Rejstřík odsouzených k smrti na oddělení II A pankrácké věznice uvádí jako místo narození Prahu. - 110. výr. narození

Položení základního kamene budovy klášterního gymnázia v Domažlicích

- 05. 05. 1767 - Domažlice (okr. Domažlice)

Literatura: Gryc, S.: Jaké bylo klášterní gymnázium v Domažlicích. Domažlický deník, roč. 10, 2001, 28. 06., č. 150, s. 19.

Anotace: Z podnětu provinciála P. Františka Pontze byl 5. května 1767 slavnostně položen základní kámen stavby klášterního gymnázia v Domažlicích. I přesto, že budování měla materiálně podporovat městská rada, tak práce pokračovaly pomalým tempem a objekt byl dokončen až 7. listopadu 1773. Následujícího roku na augustiniánském gymnáziu studovalo 72 žáků. - 250. výr. události

Požár Domažlic roku 1822

- 07. 05. 1822 - Domažlice (okr. Domažlice)

Literatura: Hana, O.: Dnes si připomínáme nejhorší požár v Domažlicích. Domažlický deník, roč. 11, 2002, 07. 05., č. 106, s. 18., Hana, O.: Nejhorší požár v dějinách města. Domažlický deník, roč. 11, 2002, 09. 05., č. 107, s. 16.

Anotace: Nejhorší požár v dějinách města Domažlic vzplál 7. května roku 1822. Ve večerních hodinách tohoto dne začalo hořet v dnešní Spálené ulici, po vyschlých šindelových střeších se oheň rychle rozšířil a to i za přispění náhlého zesílení větru a nedostatku hasební vody. Během malé chvíle začala hořet kostelní věž a krov chrámu. Odtud potom oheň přeskočil na druhou stranu náměstí. Přibližně o půlnoci se požár přestal výrazněji šířit, v některých domech však hořelo ještě druhý nebo i třetí den. Neštěstí si vyžádalo několik lidských životů a obrovské materiální škody, které byly později vyčísleny přibližně na 500 000 vídeňských zlatých. Shořelo přes 110 domů, oheň poničil kostelní věž, chrámový krov i radnici. V ní padla požáru za oběť většina úředních písemností, ale také nejstarší vyobrazení města z roku 1200. - 195. výr. události

Rádl, Emanuel, prof. - filozof

* 21. 12. 1873 - Pyšely (okr. Benešov)
+ 12. 05. 1942 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Domažlice, Praha

Literatura: Zpravodaj AS Domažlice, 9, 1982, č. 7, s. 4., Rádl, Emanuel: Útěcha z Filosofie. P., Svoboda 1994, s. 78., Holý, J. P.: Dva slavní domažličtí Rádlové. Dom. deník, 2, 1995, 21. 1., č. 18, s. 10., Holý, J. P.: Znovuzrození domažlického filozofa. Domažlické noviny, 3, 1994, 22. 4., č. 16, s. 4., Kalendárium osobností západních Čech na rok 2002, s. 69. Plzeň, SVK 2001., Holý, J. P.: Profesor Dr. Emanuel Rádl. Domažlický zpravodaj, 29, 2007, č. 7, s. 14.

Anotace: Oba rodiče pocházeli z Domažlic, otec Antonín i matka Marie, rozená Vaňková. Na domažlickém gymnáziu také roku 1893 maturoval a později si zde našel manželku. Původním zaměřením biolog, především zoolog. Světově proslul svými dějinami novověkých biologických (zejména vývojových) teorií. Pod vlivem studia Nietzscheho a Schellera a pod přímým vlivem Masarykovým, za jehož jediného skutečného filozofického žáka byl později označen, se jeho hlavní zájem přenesl na filozofii. Představitel české předválečné filozofické vědy napsal 700 odborných pojednání i základních českých děl z oboru filozofie. Mezi nejdůležitější práce patří Dějiny filozofie (1934) a Útěcha z filozofie. Byl předsedou Ligy pro lidská práva, bojovníkem proti nacismu. V roce 1934 byl pořadatelem filozofického kongresu v Praze. Starší bratr dr. Františka Rádla. Pozn.: V doslovu k Útěše z filozofie uváděno datum narození 22. 12. 1873. - 75. výr. úmrtí

Regal, Antonín František - kněz

* 26. 05. 1872 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 07. 08. 1930 - Tovačov (okr. Přerov)

Místa působení: Votice

Literatura: Kalendárium osobností západních Čech na rok 2000, s. 84. Plzeň: SVK, 1999., On-line katalog regionálních osobností Středočeské vědecké knihovny v Kladně, heslo Antonín Regal.

Anotace: Absolvent domažlického gymnázia a pražské katolické bohoslovecké fakulty. Na kněze vysvěcen roku 1897. Poté působil jako františkánský řádový kněz na různých místech Čech, až se roku 1920 stává prvním farářem Církve československé husitské ve Voticích. Zde činný do roku 1929, kdy ze svého středočeského působiště odchází. Přítel ThDr. Karla Farského - teologa, duchovního a zakladatele husitské církve.
- 145. výr. narození

Röhrich, Josef, čet. - dozorce finanční stráže

* 12. 05. 1912 - Rozhovice (okr. Chrudim)
+ 27. 09. 1938 - Černá Řeka (okr. Domažlice)

Místa působení: Lísková

Literatura: Benešovy Mnichovské dny a září 1938. Dom. deník, 6, 1997, 15. 4., č. 88, s. 14., Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice 1949., Internetové stránky nakladatelství Cody-print, heslo Josef Röhrich.

Anotace: Mezi roky 1930-1932 absolvoval prezenční službu u hudební čety pomocné rotý pěšího pluku 46, následně zůstal v armádě jako délesloužící. V dubnu roku 1938 ukončil službu jako četař přestupem k finanční strážci. Zařazen na oddělení finanční stráže Haselbach (dnes Lísková), padl dne 27. září 1938 u obce Černá Řeka (na následky průstřelu krku). Pohřeb žehem se konal v Pardubicích. - *105. výr. narození*

Růžek, Jakub - řídící učitel

* 26. 10. 1849 - Milavče (okr. Domažlice)
+ 27. 05. 1927 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Paroubková, J.: Jakub Růžek, ředitel škol v Domažlicích. Strojopis. MěkBN Domažlice., Holý, J. P.: Domažlický kantor Růžek. Dom. deník, 11, 2002, 3. 6., č. 128, s. 26.

Anotace: Studoval na nižší reálce v Domažlicích, pak na učitelském ústavu v Českých Budějovicích. V roce 1868 byl ustaven na dívčí školu v Domažlicích, kde jako učitel působil 37 let až do roku 1905, kdy byl jmenován řídícím učitelem na tzv. selské škole. Poté učil němčinu na měšťanské dívčí škole až do r. 1914. Do penze odešel v roce 1912 – tehdy také obdržel čestný titul "ředitel škol v. v.". V období let 1901-1907 byl zvolen za člena okresní školní rady. Byl pokladníkem Budče od jejího založení po dobu 43 let a pokladníkem Podpůrného spolku učitelského od jeho založení do r. 1918. Od založení odboru Ústřední matice školské byl také jejím pokladníkem, později předsedou a pokladnu vedl až do své smrti. Rovněž v Sadařské jednotě byl jednatelem od jejího založení až do své smrti. Spolupůsobil při zřizování zdejších sadů, osazování stromů v městě i nejbližším okolí a podílel se na založení rozsáhlé ovocnářské zahrady Sadařské jednoty. Po řadu let byl pokladníkem Červeného kříže, jednatelem Hedvábnického spolku (a to po celou dobu trvání 1865-1873). Na průmyslové škole pokračovací učil od roku 1895 do r. 1910. Před válkou byl po několik období členem obecního zastupitelstva. Získal řadu ocenění a vyznamenání. Jeho pohřbu se zúčastnily žákyně dívčí školy za doprovodu svých učitelů i učitelů z celého okresu. Nad hrobem promluvil předseda Budče Jiří Votruba a za odbor ÚMŠ a Sadařskou jednotu okresní pomolog Josef Malý. J. Růžek byl tchán Jana Paroubka a zeť Jana Regala. - *90. výr. úmrtí*

Slavík, Jan - středoškolský profesor

* 19. 05. 1852 - Mříčná (okr. Semily)
+ 20. 03. 1934 - Stará Boleslav (okr. Praha-východ)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Holý, J. P.: Domažlický přítel Mistra A. Jiráska. Dom. noviny, 2, 1993, 4. 6., č. 22, s. 5., Jiráskův věrný druh prof. J. Slavík. Dom. deník, 6, 1997, 17. 6., č. 140, s. 15., Holý, J. P.: Profesor Jan Slavík - Jiráskův domažlický přítel. Dom. deník, 13, 2004, 27. 4., č. 99, s. 12.

Anotace: V Domažlicích působil od roku 1875, kdy se na gymnáziu stal suplentem latiny a řečtiny. S Aloisem Jiráskem se spřátelil na broumovském gymnáziu. Znovu se setkali na Univerzitě Karlově, kde oba studovali český jazyk a historii. V době Jiráskových návštěv v Domažlicích se stával jeho hostitelem. Slavík působil v Domažlicích na gymnáziu od roku 1875 a již v téže roce se stal aktivním spolupracovníkem knihoven Měšťanské besedy a Řemeslnické jednoty. Jako profesor působil do roku 1910, poté odešel na zdravotní odpočinek. - 165. výr. narození

Šmíd, Zdeněk - spisovatel

* 17. 05. 1937 - Kdyně (okr. Domažlice)
+ 09. 04. 2011 – Seychely

Místa působení: Domažlice, Karlovy Vary, Plzeň

Literatura: Šmíd, Z.: Dudáci a vlčí hlavy. Přebal. Plzeň, Západočeské nakladatelství 1987., Hosnedlová, H.: Proč bychom se nebavili se Zdeňkem Šmídem. Dom. deník, 10, 2001, 20. 1., č. 17, s. 13., fot., Internetová encyklopedie Wikipedia: heslo Zdeněk Šmíd.

Anotace: Maturant domažlické střední školy, absolvent Vyšší pedagogické školy v Plzni a Univerzity Karlovy v Praze. Působil jako pedagog v Domažlicích, Trutnově a na Karlovarsku. Novinové články publikoval od roku 1960, literatuře se soustavněji věnoval od konce sedmdesátých let. Prvotinou byl román Sbohem, Dicku (1977), následovaly knihy Proč bychom se netopili, Trojí čas hor a řada dalších. Parafráze na staré pověsti Karlovarska soustředil Šmíd do knihy Strašidla a krásné panny (1983), pověsti z Chodska do sbírky Dudáci a vlčí hlavy. Hrdinou knihy je Chodsko, jeho obyvatelé a pověsti, kterými žíví svou hrdost. Příběhy se však objevují v nadlehčené rovině, nechybí humor a jemná ironie. K posledním dílům Zdeňka Šmída patří Starci na Aljašce aneb proč bychom se nezmrazili (2009) a Mže/Berounka (2010). Umírá na infarkt při potápění na Seychelách.

- 80. výr. narození

Tšída, Ferdinand Antonín - starosta Kdyně

* 31. 05. 1847 - Kdyně (okr. Domažlice)

+ 25. 03. 1916 - Kdyně (okr. Domažlice)

Místa působení: Kdyně

Literatura: Hamatová, D.: Malé vzpomínání. Zpravodaj radnice Kdyně, 2002, č. 26, s. 11., Donner, T.: Kronika rodu Tschida. Uloženo v MCH., Vilímeč, V.: 100 let od úmrtí Ferdinanda Antonína Tšídy. Kdyňsko, roč. 12, 2016, č. 2, s. 3, fot.

Anotace: Majitel koloniálního obchodu ve Kdyni v Komenského ulici a spolumajitel továrny na strojní výšivky. Mezi roky 1875 až 1912 zasedal v obecním zastupitelstvu, z toho byl v letech 1891 až 1905 starostou města. V roce 1872 spoluzakládal Sbor dobrovolných hasičů a až do roku 1905 byl jeho velitelem. V roce 1883 se podílel na založení Tělocvičné jednoty Sokol a ve svém domě uvolnil místnost, kde se cvičilo. Pracoval jako předseda Měšťanské besedy a v roce 1886 byla jeho zásluhou zřízena dvouletá pokračovací průmyslová škola. Za jeho starostování byla postavena a 3. 4. 1899 slavnostně otevřena Dvouletá chlapecká škola měšťanská. Spolu s obchodníkem A. Augsteinem a tehdejšími řediteli přádelny Josefem Novotným prosadili, že budovaná železniční trať Domažlice-Klatovy povede přes Kdyni. První vlak projel 30. 9. 1888. Pohřben na hřbitově ve Kdyni v hrobě u zdi kostela. - 170. výr. narození

Ublacker, František Ferdinand - sochař

* 14. 05. 1722 - Domažlice (okr. Domažlice)

+ 21. 11. 1779 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha

Literatura: Památky archeologické, 28, s. 253., Ročenka Kruhu na rok 1929, s. 50-51., Toman, P.: Nový slovník čsl. výtvarných umělců. 2, s. 616. P., R. Ryšavý 1950.

Anotace: Působil jako sochař a řezbář. Syn sochaře Tobiáše Ublackera.

- 295. výr. narození

Ulrich, Josef - ředitel Nemocenské pojišťovny

- * 05. 05. 1882 - Koloveč (okr. Domažlice)
- + září 1950 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Berounsko, Kladensko, Košice (Slovensko)

Literatura: Svobodné slovo, 7. 9. 1950, s. 4.

Anotace: Odborářský pracovník působící na Berounsku a Kladensku, ředitel Nemocenské pojišťovny v Košicích a poslanec za Sociálně-demokratickou stranu. Také byl činný jako redaktor Berounského obzoru. - 135. výr. narození

Vavroušek, Vilém, por. - armádní důstojník

- * 08. 07. 1914 - Praha (okr. Hlavní město Praha)
- + 30. 05. 1942 - České Budějovice (okr. České Budějovice)

Místa působení: Domažlice, Týn nad Vltavou (okr. České Budějovice)

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949., Svítlová, H.: Slavili zkoušku z němčiny, zaplatili za to životem. Českobudějovický deník, roč. 21, 2012, 28. 05., č. 124, s. 3, fot.

Anotace: Před 2. světovou válkou působil jako důstojník v Domažlicích. Společně se čtyřmi dalšími zaměstnanci okresního úřadu v Týně nad Vltavou zatčen, popraven 30. května 1942 na gestapu v Českých Budějovicích. Důvodem popravu mělo být údajné schvalování atentátu na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. - 75. výr. úmrtí

Velhartický, Adolf - básník

* 09. 05. 1882 - Horšovský Týn (okr. Domažlice)

+ 13. 04. 1932 - Tábor (okr. Tábor)

Místa působení: Horšovský Týn

Literatura: Výběr významných výročí roku 1992, s. 21. Plzeň: SVK, 1991., Holý, J. P.: Básník a spisovatel A. Velhartický. Domažlický deník, roč. 6, 1997, 22. 05., č. 118, s. 13., Holý, J. P.: Básník, spisovatel a dramatik. Domažlický deník, roč. 11, 2002, 22. 05., č. 118, s. 18., Kalendárium osobností západních Čech na rok 2002, s. 67. Plzeň: SVK, 2001., Holý, J. P.: Náš rodák-básník Adolf Velhartický. Zpravodaj města Horšovský Týn, 2002, č. 6, s. 4., Gryc, S., Kuneš, V., Thomayer, L.: Žili v Horšovském Týně, s. 60. Město Horšovský Týn, 2002.

Anotace: Vlastním jménem Adolf Tomáš Waldmann. Úředník, beletrista, překladatel z francouzštiny a italštiny. Patřil k nejplodnějším autorům své doby. Rozsah jeho díla, široký záběr, tematika a nakonec i jeho básnický pseudonym nás nenechává na pochybách, že jeho uměleckým vzorem byl Jaroslav Vrchlický. On sám se však pokládal za pokračovatele Julia Zeyera. Psal básně, prozaická díla, ve své době slavily úspěch jeho dramata s historickými náměty (např. Kateřina z Lichtenburka, Konopišťský pán). K dobovému úspěchu jeho dramatických děl zřejmě přispělo i přátelství s dramatikem, režisérem a tehdejším šéfem činohry Národního divadla Karlem Hugo Hilarem, se kterým společně založili umělecký časopis Moderní život. Velhartický dále publikoval ve Světozoru a Lumíru. Významná je i jeho překladatelská činnost, zejména překlady z francouzštiny a italštiny (např. A. France, G. Flaubert, G. d'Anunzio). Pozn.: Podle Kalendária osobností západních Čech na rok 2002 zemřel v Soběslavi. - 135. výr. narození

Wenig, Jan, doc. - malíř

* 15. 08. 1910 - Mrákov (okr. Domažlice)

+ 02. 05. 1972 - Plzeň (okr. Plzeň-město)

Místa působení: Plzeň

Literatura: Kunc, K.: Kdy zemřeli? 1971-1974. P., SK ČSR 1974., Pravda 16. 5. 1972, s. 5., Svobodné slovo 5. 5. 1972, s. 3., Malá encyklopedie výtvarných umělců a architektů západních Čech: 1945-1990, s. 127. Plzeň: Západočeské nakladatelství, 1990., Toman, P.: Nový slovník čsl. výtvarných umělců. 2, s. 695. P., R. Ryšavý 1950., Burda, J.: Malíř a pedagog Jan Wenig. Dom. deník, 2, 1995, 10. 8., č. 185, s. 10., Burda, J.: Malíř a pedagog J. Wenig. Dom. deník, 6, 1997, 30. 4., č. 101, s. 15., Losenický, B.: Vzdušně hmotné malování Jana Weniga. Dom. deník, 6, 1997, 02. 05., č. 102, s. 15., Šmídová, V.: Výběr z celoživotní tvorby J. Weniga. Dom. deník, 7, 1998, 7. 8., č. 183, s. 14., Losenický, B.: Malíř Jan Wenig a rodová tradice. Dom. deník, 9, 2000, 10. 8., č. 185, s. 17.

Anotace: Studoval architekturu na ČVUT v Praze, současně Akademii výtvarných umění a Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze. Malíř a středoškolský profesor na reálném gymnáziu v Plzni. Učil také na pedagogické fakultě v Plzni, kde byl od roku 1963 docentem výtvarné výchovy. Vydal učebnice pro výuku výtvarného umění. Byl členem skupiny Kontakt i Svazu výtvarných umělců, po řadu let stál v čele výtvarnické organizace v kraji. Maloval kompozice a portréty. Byla mu blízká periférie, prostředí cirkusu a divadla, inspiraci hledal také v literárních postavách. Zabýval se tvorbou plakátů i grafikou. Ilustroval knihy, navrhoval i divadelní scény. Je autorem monografie o Jaroslavu Špillarovi i studií o divadle J. K. Tyla. Autor obrazů: V manéži, Akrobat, Polykač ohňů, Zátíší s rybízem, Don Juan, Bičování, In memoriam. - 45. výr. úmrtí

Wimmer, Petr - malíř

* 26. 05. 1822 - Domažlice (okr. Domažlice)

+ 13. 08. 1879 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Toman, P.: Nový slovník čsl. výtvarných umělců. 2, s. 706. P., R. Ryšavý 1950., Kumpel Staňkovský, B.: Církevní umění na Chodsku, s. 25. Domažlice 1945., Hana, O.: Sto dvacet let od smrti malíře a řezbáře Petra Wimmera. Dom. deník, 8, 1999, 11. 8., č. 185, s. 15., Hana, O.: Petr Wimmer, domažlický malíř a řezbář. Dom. deník, 12, 2003, 16. 4., č. 90, s. 18.

Anotace: Vyrůstal v klášterní škole pod vedením převora domažlického augustiniánského kláštera P. Vojtěcha Krammera. V letech 1844-1848 absolvoval Pražskou akademii. Roku 1854 se oženil u sv. Tomáše v Praze. Vytvořil mnoho cenných a rozměrných olejomalb pro Prahu, Domažlice a pro různé obce na Chodsku i v německém okolí. Autor obrazů vedlejších oltářů Narození Páně a Narození sv. Jana Křtitele v arciděkanském kostele v Domažlicích, olejomalb Křížové cesty v chodbě domažlického kláštera. Portrétoval celou řadu členů zdejších patricijských rodin a ovládal i řemeslo řezbářské. Zhotovil např. betlémské figurky pro rodinu V. A. Ludvíka a velké jesle pro velkostatkáře Bedřicha Macenauera. Syn Václav Wimmer působil v Domažlicích rovněž jako malíř.

- 195. výr. narození

Změna erbu Horšovského Týna roku 1622

- 06. 05. 1622 - Horšovský Týn (okr. Domažlice)

Literatura: Kumpera, J.: Osobnosti a západní Čechy. Plzeň, Ševčík 2005, s. 122.

Anotace: Horšovskému Týnu Ferdinand II. výrazně pozměnil erb, a to česky psaným znakovým privilegiem vydaným ve Vídni 6. května 1622. Z městského znaku byly tehdy odstraněny symboly provinivších se Lobkoviců a naopak se do něj dostala říšská černá orlice s panovníkovými iniciálami F II na prsou (roku 1927 byly oba habsburské symboly ze znaku odstraněny a město se vrátilo ke znaku udělenému městu v roce 1546 Ferdinandem I.). - 395. výr. události

Znáte to jméno?

Výročí regionálních osobností Domažlicka na měsíc květen 2017

Sestavil: Petr Vecka

Odp. red.: Bc. Lenka Schirová

Domažlice, Městská knihovna Boženy Němcové 2017. Neustránkováno, 7 výtisků

Tisk: Městská knihovna Boženy Němcové Domažlice